

Jak metoda INSERT podporuje čtenářské dovednosti žáků

Používání značek udržuje žákovu pozornost při četbě textu, pomáhá mu zvládnout s porozuměním i delší text. Značky se mají dělat v textu při prvním čtení – to pomáhá žákům v tom, aby se naučili rychle zpracovávat informace přicházející z textových zdrojů.

Literatura:

Vaughan, J., and T. Estes. *Reading and Reasoning Beyond the Primary Grades*. Boston, MA: Allyn and Bacon, 1986

4.6 Učíme se navzájem

Hana Košťálová

Text je převzat z Kritických listů č. 24/2006, str. 32 – 37, autorsky krácen a upraven.

Učíme se navzájem je technika „*podporované diskuse*“ (*diskuse s oporou*), která rozvíjí vícečetné strategie porozumění textu. Jedná se o tyto strategie:

- *shrnutí* přečtené části textu;
- *kladení otázek k textu*;
- *vyjasňování* nejasných slov nebo myšlenek;
- *předvídání* - odhadování, co bude v textu následovat.

Kromě těchto čtyř strategií si žáci procvičují také schopnost odhadnout, jak dlouhou část konkrétního textu jsou schopni zpracovat naráz. Text totiž čtou po částech, o jejichž rozsahu sami ve své skupině rozhodují.

Autorkami metody jsou americké pedagožky a badatelky Annemarie Sullivan Palinscarová a Ann L. Brownová, které metodu vyvinuly a ověřily a v roce 1984 publikovaly výsledky svého výzkumu.

K čemu je metoda „učíme se navzájem“ dobrá

a) Zlepšuje u žáků čtení s porozuměním tím, že se díky této metodě naučí využívat čtyř základních porozumívacích strategií, a to: předvídání, kladení otázek, vyjasňování, shrnutí.

Podporuje zvládnání těchto čtyř strategií tím, že je:

- učitel a žáci modelují (předvádějí);
- žákům je poskytováno vedení (podpora);
- strategie jsou aplikovány v průběhu čtení autentického textu, tedy textu, který může žáky doopravdy zaujmout a může znamenat skutečnou výzvu pro jejich porozumění.

b) Vede žáky k tomu, aby si uvědomovali během četby, které strategie a jak používají, aby reflektovali zpětně, jak strategie použili.

c) Pomáhá žákům v tom, aby s pomocí těchto čtyř strategií monitorovali, jak rozumí četbě.

d) Používá sociální podstatu učení k tomu, aby pomáhala rozvíjet čtenářské dovednosti a podporovala žáky v jejich zvládnání.

e) Zefektivňuje výuku v různých organizačních uspořádáních – při práci s celou třídou, práci ve čtenářských skupinkách vedených učitelem, v literárních kroužcích apod.